

En la nostra llengua, però, no tota la documentació del mot, ni de molt, es refereix al sentit de lloc per al vi, car en altres casos el descendent de *CELLARIUM* degué conservar l'acc. etimològica de 'rebot' o pendre la de 'graner' i anàlogues, amb el qual deu aparèixer en diversos docs. dels Ss. IX-XI, en baix llatí català, on és manifest que es tracta d'una edificació separada de la casa principal (veg. especialment el pellarès i el gironí de 807 i 1188 en Bast.-Bass.); és també el que s'ha mantingut, p. ex., a l'orient d'Astúries, 10 «*celleru*: almacén o depósito de cereales» (Vigón). A la Vall Ferrera i a Farrera de Pallars és també «el lloc on es guarda el menjar perquè es conservi fresc» (1933). El nom del poble de *Cellers* a la Conca de Tremp (ja *Celers in comitatu Paliariensi*, aa. 1045 i 15 1053, Bast.-Ba.) i el del llogaret de *Cellers* entre Calaf i Pinós, té evidentment el nom amb un sentit com aquest, i la nostra toponímia menor, fins amb el caràcter de nom genèric, ho ha mantingut en indrets muntanyencs del Nord i del Centre del domini: *Silè* 20 a Planès de la Perxa (1959); «lo *Sejé* de Roca» ruïnes muntanyenques a Santa Madalena de Polpís (1961, 58'x22"); a la Ribagorçana veiem *Lo Sejé* aplicat a dos masos al mig de les serres, *Lo Celler de Pui* i *Lo Celler de Garreta* (en terme de Montanyana i mitja 25 hora més amunt, en el de Puifel): en aquella terra no es fa vi, al costat del primer hi ha una partideta dita *Calàs* ('dipòsit de blat', pròpiament, veg. *CALAIX*) i la gent jove avui hi canvia el genèric per *Ca de Pui* i *Ca de Garreta*, revelant indirectament consciència del canvi de significat entre l'antic ús local i el del català comú, que tots van adoptant.

DERIV.: *Cellerer* 'monjo encarregat dels queviures i rebostos' [ja *celerarius* en forma mig catalana en un doc. pellarès de 957, Abadal, *Dipl. Pall.*, 170], *celarer* 35 nom d'un dignitat monàstica de Poblet a. 1191 (*Cart. de Poblet*, p. 65); freqüent en Llull: «un jorn s'esdevenc que lo *cellerer* entrà en los graners qui eren en lo monestir, e anà per les granges, e atrobà que aquella almoïna --- no podia longament durar, ni lo covent 40 no havia blat a despesa ---» (*L. d'Ave Maria*, NCL. XIV, 114.24); «en una abadia se sdevenc que foren en lo capítol l'abat, e l prior, e l *cellerer*, e d'altres oficials» (*Merav.*, NCL. IV, 189), «lo abat no ac cura de les paraules que lo cavaller li deya, ans con lo viu hom 45 cert e diligent, ne féu *celerer*» (id., 203); el sant «manà al *celarer* que aquel oli donàs a un home freyurant», *VidesR* (fº 79v2, n. 10). Encara en un doc. de 1641 veiem el *cellerer* citat al mig d'una llista de noms de menestrals (en aquest article dels *Barbr.* de 50 *Careta*). De vegades, com en un doc. solsoní de 1239 (p. p. Serra i Vilaró, *BCEC*, 1908), no queda clar si és encara apellatiu o ja es va convertint en sobrenom o fins nom hereditari, singular o plural, car d'ací prové el cognom *Sallarés* (pròpiament plural, format com *Dinarés*, *Danés* < *deeners*, etc.); veg. encara exs. primerencs del nom propi *Ce(l)larer*, *-ararius* en docs. de 1145-1176 en Bast.-Bass., 463-4. Parallelament existí la *cellerera* en els convents de monges: «la *cellerera* dix a la abadesa que ella peccava sovín contra speran-

ça o cogitant en la messiò del monestir ---» (*Blanquerna* I, 172.13). *Cellerat*.

Cèlula [1868, *SLitCosta*], pres del ll. *cellüla*, dim. de *cella*, pròpiament 'cambreta, petit departament'; 5 *cellular*; *cellulós*, *-losa*; *celluloide*.

1 No lluny del poble i la Cartoixa la «Font de Na Llambies l'empleen *sot scèllas* per regar», 1964 (no sé si això no està convertit ja en el topònim d'un veïnat, etc.).—2 Veg. especialment el doc. ross. de fi S. XI referent a «ipsa celera de Tacidone» (> Totzó) citat per Bast.-Bass., però no es tracta de «bodegas puestas bajo la protección de un castillo» sinó dels graners i dipòsits de queviures que depenen de la parròquia.—3 Faig breu referència ací a la probable i inèdita etimologia del nom de la vila d'Anglès, amb la població bessona de *La Cellerà*. En altre temps els dos municipis eren tot u, i, més enllà, la parròquia també havia estat una, amb dues esglésies: l'erigida a la *cellera* de la parròquia i la del poble nou, més a l'Est. A aquest ll. quedà el nom, que etimològicament abraçava els dos nuclis: *ECLĒSIIS 'a les (dues) esglésies'*, en ablatiu-locatiu, donà *Eglès* > *Englès*, cf. *Anglesola* *ECLĒSIOLA*, *Anglesola d'Aragó* = *Iglesuela del Cid*, *Angoulême* < *ΕΚΚΛΗΣΙΑ*. (Per a l'apòcope de *-(e)s* darrere *-s* cf. la llista de casos en el català arcaic en Coll, ed. Desclot, *NCL.* v, p. 221).

CELLA, de *CĪLIA*, plural del ll. imperial *CĪLIUM* 'parpella', 'cella', extret secundàriament del ll. arcaic i clàssic *SUPERCĪLIUM* 'cella'. □ 1.ª doc.: S. XIII.

En les *VidesR* tenim alhora la forma nòrdica *cilla*, en el ms. P, i la forma *cella* del català comú, en el ms. B: «avui lonc nas e grans *siles* e bels uls», fº 99, v. 2, n. 138, mentre que B porta *celes* (traduint *supercilio* de l'original de Voragine); de nou en el fº 231r1 (on *ciles* figura en tots dos mss.; en el glossari *cilia* err. tip. per *cilla*). És totalment infundada l'afirmació d'*AlcM* que això és un «gallicisme»: es tracta de la forma del Rosselló (sentida a Formiguera, 1959, etc.), dialectal certament però autòctona; també oc. ant. *cilba*, *cilb* i avui *cilho* en la major part del domini occità (*FEW* I, 672). Fora del Rosselló, en efecte, s'ha usat, sempre i pertot, *cella*, en català, així ja en R. Llull: «l'home --- Vós l'avets ornat e ordonat de cabells e *celles*, e ordonat de dents e ungles» (*Cont.*, 39.28); «parts del cos: cabells --- lo front --- les *celles*: *supercilium*», OPou (*TbPu.*, 245).

Per a la història del ll. *CĪLIUM* i *SUPERCĪLIUM*, i per a llur descabdellament dins el conjunt romànic, l'única exposició avui a l'altura dels estudis de Lingüística és la del *DCEC* I, 750 (insuficient i callant fets cabdals de la del *FEW*); també per als detalls semàntics i dialectals de tota la nostra península. Ens bastarà remetre-hi per a tot això, afegint-hi suplementes catalans.

La pronúncia és *cella* amb *l* en català occidental i en valencià, però *séya* amb *y* té una extensió dialectal desacostumada. Són defectuoses en aquest punt les dades d'*AlcM*: és erroni afirmar que a Barcelona el